

106
3740

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Национальная
библиотека
Сызранской
Городской
Библиотеки

Сызрань / НЕУЧИКОВ

55

(23)

Oresme N

Blasius de Parma

de latitudinibus

1486. Oresme, N
Blasius de Parma
de latitudinibus
1486

MS N 2504
1957 19/4

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

106
3740

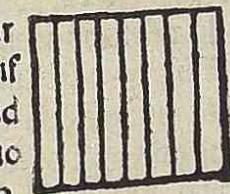
нн. 27088

55

Incipit pustilis tractatus de latitudinibus
formaz 6^m Reverendū doctore magistrum
Nicolaū H̄oicem. Die decima Januerij

Ormarum quia latitudi- latitu: uniformis
nes multipliciter variantur
multiplices varietates dif-
fici me discernunt: nisi ad
figuras geometricas quo
dammodo referunt. Ideo

premissis gbusdā diuisiōnib⁹ latitudinū cum
diffinētō bus suis. species infinitas earūdem
ad figuraz spēs infinitas applicabo ex quis-
bus ppos̄ta; claris apparebit. ¶ Latitu- latitu: diffōrmis
dinū: quedā vniiformis: et quedam diffōrmis
¶ Latitudo vniiformis ē illa: que est vnifor-
mis p totū. ¶ Latitudo diffōrmis est: que
nō est eiusdez gradus p totū. ¶ Latitu: dis-
formis diuidit: ga qdā est 6^m se totā diffōr-
mīs et quedā non. ¶ Latitu: 6^m se totam
diffōris ē: cui⁹ nulla ps ē vniiformis. ¶ La-
titu: non 6^m se totā diffōrmis ē illa si alīq
ps ē vniiformis. Inde stat sūl qdā vniiformis
sit diffōrmis: et alīq eius ps sit vniiformis ut
illa. ¶ Latitudinū 6^m se totā diffōrmium: q
dā est vniiformis diffōrmis: et qdām diffōr-
mis diffōrmis. ¶ Latitu: vniiformis diffōr-
mis ē il a cui⁹ ē eqlis ex cessu gradū eqli-
ter d statū. ¶ Latitu: diffōris diffōrmis
sumis p oppo^m. s. cui⁹ pō est eqlis ex cessu

diffōris 6^m se totā

in 6^m se totā

diffōris diffōrmis

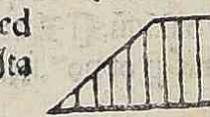
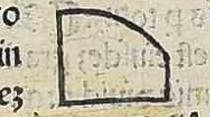
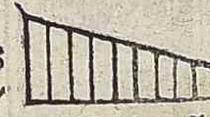

Наукова бібліотека
Одеського університету
І. І. Мечникова

нн. 27088

МATEMATICHNIY
KAL'KUL
OB. FIZ. XEN.
JHO. JU.

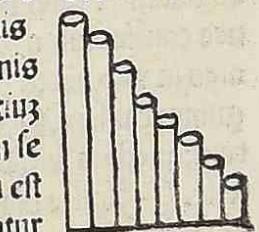
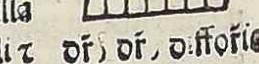
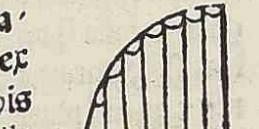
graduum inter se eque distantium. **L**a. incipies a nō $\tilde{g}d$
 titudinum vniuersi, inter distorum quodam
 incipit a non gradu et terminas ad certū gra-
 du: qdā incipit a certo $\tilde{g}d$ et emias ad cer-
 tu $\tilde{g}d$. Nō enī pot dari latitu: incipies a nō
 $\tilde{g}d$ et emias ad nō gradū qdā vniiformiter
 diffōrēs qdā in pñ: intēcēt et in fine remittit s;
 vniiformē diffōrēs semp dñ intēcēt. **L**atitu-
 dinū diffōrēs diffōrēs qdā $\tilde{g}m$ se tota ē diffōrēs: incip. a nō
 formē diffōrēs qdā n. **L**atitudo $\tilde{g}m$ se to-
 ta diffōrēs diffōrēs ē illa: cui⁹ unlla
 formē aut vniiformē diffōrēs aut econverso.
Latitu: nō $\tilde{g}m$ se tota; diffōrēs diffōrēs:
 ē cui⁹ aliqua ps ē vniiformē sive vniiformē diffōrēs.
Latitudinū diffōrēs diffōrēs scđm
 se tota: qdā sunt vniiformē diffōrēs diffōrēs incipi. et tante ad $\tilde{g}d$
 et qdā diffōrēs diffōrēs diffōrēs. **P**ro
 qdā nōndū ē qdā sicū ymaginatur latitudinez in
 nulla ui p^e variata quā vocamus vniiformēz
 Quandam in suis partibus varia am quam
 vocamus diffōrēm rati. Quandam que ē
 vniiformiter variatur: vocatur vniiformiter dif-
 formēs. Si vero diffōrēs varietur vocatur
 diffōrēs diffōrēs: ita ymaginatur quan- incipi. et tief ad $\tilde{g}d$
 dam variationem latitudinis vniiformēm quā
 dam diffōrēm. Et rur us variationum dif-
 formēm quandam vniiformiter diffōrēm et
 quaudam diffōrēs diffōrēs diffōrēs.
 Unde sicut vniiformis latitudinis varia: red-
 dit vniiformiter diffōrēs diffōrēs. Ita

2
 diffōrēs vniiformiter variatio reddit vniuersi incip. et tief ad $\tilde{g}d$
 miter diffōrēs diffōrēs. **L**atitudo vni
 formē diffōrēs ē illa qdā excessus gradū
 eq^e distātu: huat eadē pportōz a latitudi p
 portōe eq^elitatis. Nā ilū excessus gradū
 inter se eq^e distātu: huarent pportōz eq^equa-
 tis: nūc ēēt latitu: vniiformē diffōrēs ut p^e ex
 diffōrēs membrōrum secūde diuīsiois
 Rursus si nulla proporcio seruat tunc nulla
 posset attendi vniiformitas in latitudine tali et
 sic non esse vniiformiter diffōrēs et diffōrēs.
Latitudo diffōrēs diffōrēs diffōrēs
 ē illa qdā inter excessus gradū eque distātu:
 Non seruat eandem proportionem sicut in se
 cunda parte patebit. Nosandum tamen est
 qdā sicut in supradictis diffōrēs ubi logitur
 de excessu gradū inter se eque distātu:
 debz accipi distācia scđm partes latitudinis
 extēre et nō intēsue rita ut loquunt⁹ d^e cie dif-
 finitōes d^e distātu: scđu: sicutu: nō aut graduali

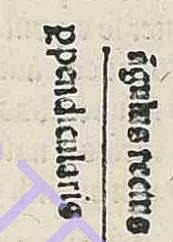
Equis scđa ps in qua ut
 supradicta intellegantur ad
 teniu: per figurās geo-
 meticas ostenduntur. Et ut
 omnem speciem latitudis
 in presenti materia via oc-
 currat apparentior latitudes ad figurās geo-
 meticas applicantur. Ista ps dividit qdā tria ca-
 pitula quoqz p^m acutet vñlcs. z^m suppositōes

Vero ex primo Euclidis potest: quod est figura quod linea: quod est angulus rectus: quod accutus: quod obtusus. Et est pars divisionis figurorum quodam sunt angulares. Figura angularis est illa quod habet angulos seu angulum. Figura nonangularis est illa quod non habet angulos nec angulum nec circuitus. Figuraz angularium quodam sunt monangulares et quedam pluriangulares. Figure monangulares sine monangularibus sunt quod habent unum solum angulum et quelibet talis figura una sola linea continetur que curvatiusque est extremitates in uno puncto occurrit in quo puncto angulum causant. Figurarum plurium angularium: quedam sunt biangulares: quedam multangulares. Figura biangularis est que duo vel unum accutus angularum est precise: talis figura nunquam est recta linea: sed continetur duabus lineis curvis vel una recta et alia curva. Figura multangularis est que est multorum angularium seu plurium angularium: et tot sunt species talium figurarum: quot sunt species numerosorum post dualitatem: nem quedam triangule quedam quadrangule et sic in infinitum. Figurarum biangularum quedam solis lineis curvis continentur sicut est figura constans ex duabus positionibus circuli: quedam ex linea una curva et alia recta et talis est porcio circuli. Lica curva vocatur arcus: linea recta corda. Et si arcus fuerit precise medietas circumferentie: circuli: vel vocatur semicirculus. Si vero

linea recta

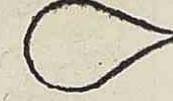
linea curva.

angulus obtusus

monangularis

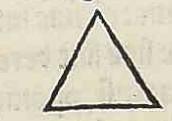

biangularis ex

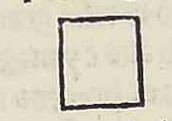

plus arcus quam medietas circumferentie cuius vocatur porcio maior: si vero minor: vocatur porcio minor. Figuraz multi angulariz quodam sunt recti linee quodam curvilinee. Rectilieas est quod secundum rectis lineis continet. Si autem continet oibus curvis vel una curva et alia recta non figura rectilinea sed curvilinea appellatur. Figuraz curvilineaz quodam oibus lineis curvis continet quodam recta et curva vel curvis continet. Ultima divisione quod figuraz quedam plana quedam curva. Figura plana est quando tam longitudine quam latitudine mensuratur linea recta. Figura curva est cuius tam longitudine quam latitudine figura curva mensuratur id est linea curva. Nota quod differentia est inter figuram curvam et curvilineam. Nam simil stat quod aliqua sit figura plana et curvilinea nam in superficie plana potest figura curvilinea collocari. Omnia supra dictorum exempla in figuris descriptionis intueantur.

triangularis

quadrangularis

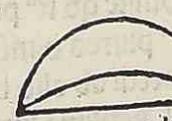
multa angularis

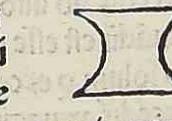
curvilinea

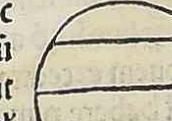
et altera recta.

Oppositiones autem sunt plana curvilinea.

porcio minor

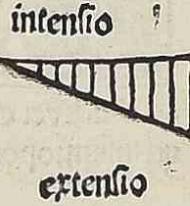
porcio maior circu

pures quarum prima est ista. Omnia que secundum aliquam proportionem se habent ad invicem ratione participant qualitatis hec super porcio: quod si unum est duplum ad aliud: vel enim in alia proportione se habeat ad ipsum: oportet quod ille sit quantitas vere vel

H
Y
K
O
T
E
K
A
O
H
Y
K
O
T
N
K
O
P
A

ymaginatim: et omne tale b; ratione quantitatis: vñ sine sunt res permanentes sive successione sive sive vere res existentes seu b^m ymaginadū: si pportionē bñt ad invicē p modū quantitatis sunt ymaginadū. **I** **S**exta supposcime qd excessu graduali excedit aliud vt e; cedet ab alio ē ymaginadū p modū quantitatis ut p; ex pcedenti suppositione. **I** **T**ertia suppositio excessus gradualis et latitu^m gradualis et int̄sio forme idē ē hoc p; ex usū loquētū in ista materia. **I** **Q**uartā: Omne qd excessu graduali excedit aliud: vel excedit ab alio b; longitudine graduale; hoc p; ex pcedenti: quia non posset excedere vel excedi ab alio scdm pporitō; gradualē si nibil b; de tali pfectioē. **I** **Q**uintā: Omne qd b^m aliquā dimensionem est aliqd: quām excedere potest aliud vt excedi b^m alia dimensiones: b; etiā p; ex se. **I** **S**exta: Omne qd b^m plures dimensiones ē quantiūz b^m plures dimensiones excedere potest aliud vel excedi ab alio b; seqꝝ ex pcedenti etiā ex se. **I** **S**eptima supposito quod excedit aliud vt excedit ab alio b^m aliquā dimensionē ymaginadū est: esse quām: b; p; ex p^a. **I** **O**ctava: qd solum p exceptionem partium excedit vel excedit ymaginadū est in pposito vna solā babere dimensiones: ideo ymaginandum est tāqz linea: qd autem b^m extensio vel intensio excedit vel exceditur ymaginadū est babere dimensiones: deo ymaginadū ē

tanqz longitudine; vel latitudine; seu superfici es b; sat. p; ex pcedētib; et usū amūs locū in illa materia. **I** **N**ona extensio forme ymaginada ē p linea rectā itēlo vō p figurā planā sup rectā surgetē b; multiplicat p; p; ex cuius usū loquētū in ista mā: z; qd ex eadē cū precedente qd hic addit recta. **I** **q** extēlo ymaginada ē p linea rectā qd ex b; p; qd cū p linea rectā inteligit exēlo ut p; ex pcedēte et linea curua n possit ē certa mensura longitudois rei sine extēliois b; qd b; sitat p linea rectā. **E**t eadē rōe p; p figura planā. **I** **z** eadē suppos declarari pot: qd intēsio forme ē additō forme in eade pte subjecti: ita latitu^m forme ē additō superficie sup eadē longitudois vñ sicut qd p^l ē d forma in eadē pte sic tāto p^l est de superficie supra talē linea rectā: tāto figura ē lacor: et tñ māet eadē longitudo intēsio forme vocat latitu^m: extēlo vō longitudo. **I** **D**ecima: cuilib; pucto i linea recta sup quā figura plana collocat cōrindz ppa latitu^m i eadē figura b; p; qd sup quolib; pucto date linee cadit linea recta ppedicularē mēstrās altitudēs superfici ei sup pucto p; in figura. **I** **m**. **I** **U**ndecia: qlib; pucto ppa b; in intēsio b; p; ex pcedēti. **I** **D**uodecima cuilib; pucto i extēsioē p̄ia intēsio sibi cōrindēs ymaginada ē p linea recta si datū puctū ppēdiclatū tēlo b; p; ex tueb; pcedēti b; Itē dclaro: nā si intēsio tēlo sōre date imagi nata ēst p superficie si recta linea collocata qd ēst

puncta in linea tot erunt linee in superficie p/
 pendiculari erecte q̄libz sup p̄ctu sū b̄m
 q̄s ymaginamur maiore v̄l minorē int̄sioez
 forme in p̄cto isto b̄m q̄ linea pp̄pendiculari
 erecta m̄surās altitudiez superficii sup suūz
 p̄ctū est lōgior vel brevior; p; in figura .a.
 b. **T**ercia decia suppō. Forme p̄manē
 res v̄l ymaginabiles tanq̄z p̄manētes b̄nt
 ext̄sioez sui subiecti. Forme v̄o successi
 v̄l ille q̄s ymagiamur tanq̄z formas successi
 uas b̄nt ext̄sioz b̄m ext̄sioz sine durationis
 lic̄ tā iste q̄ ille v̄f q̄ p̄nt b̄fe ext̄sioz b̄m ex
 t̄sioz sui subiecti: v̄ic̄ q̄ illas ymagiamur
 eē in subiecto: t̄ q̄ illas ymaginamur b̄fe
 duratōz: b̄ de se pat̄z dūmo sit subiectū di
 uisibile t̄ b̄ dicit̄ ppter aīaz intellectuā.

Nunc autem p̄positiōes
 sumptie circa materiam
 p̄posita; declarāde sunt
Duaria ē. Dis latitu:
 cuiusq; forme ymagi
 nanda est per figurā planā sup rectā lineā
 consurgeantem: hoc patet ex nona suppōne
Scda p̄positio: nulla latitu: ymaginā
 da ē per figurā om̄ibus curuis lineis con
 tentā p; ex p̄cedētibus cū talis nō cōsurgat
 sup linea rectam. **T**ercia nulla latitudo
 ymaginanda est per modū circuli: patet ex
 duabus p̄cedētibus cum circulus vna sola

figura planā

curvilinea

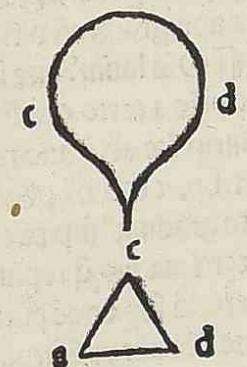

figura circularis

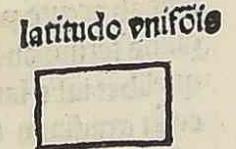

linea & linea t̄ illa ē curua. **Q**uartā. Nul
 la latitudo ē ymagināda p̄ figurā ne an
 gulis: hoc patet ex p̄cedētibus trib⁹: ga
 talis vna sola linea & linea t̄ illa est curua:
 siue īp̄a figura sit circularis sine nō. **Q**ui
 ta nulla latitu: ymagināda ē p̄ figura; mo
 nāgulam hoc pat̄z ex p̄ma: nulla enī figura
 monāgulq ē situata sup linea rectā qd̄ ē cō
 tra p̄mā: ut pat̄z in figura. c.d. **O**m̄is la
 titudo ymagināda ē p̄ figurā planā pluriū
 aguloz hoc patet ex duab⁹ p̄cedētibus.
 Nulla latitu: ymagināda ē p̄ figurā sup
 rectā linea slurgētē p̄ agulū obtulū sine
 maiore recto qd̄ idez est: hoc pat̄z: q̄a suis
 tūc int̄sio forme sine ext̄sione subiecti qd̄
 ē absurdū: sicut si ponat̄ lōgitudo sine lōgi
 tate sicut in figura data. b.c.d t̄ trahat̄ p̄
 pp̄pendiculari linea recta sup p̄ncto ēmināte
 lōgitudinē suā. s. in p̄cto. c. q̄ linea rep̄sen
 tar int̄sioez forme in p̄cto. c. ut p̄ deciaz t̄
 duodeciaz suppōz t̄ patet q̄a latitudo. c.d.
 eadie extra totā latitudinē que est. b.c.t̄ sic
 esset int̄sio forme sine ext̄sione subiecti sui
 quod erat p̄bandū. **N**ulla latitu: yma
 ginanda est per portionē circuli maiore se
 micirculo: hoc pat̄z ex p̄cedētali enī fi
 gura slurgit sup linea recta uniformē p̄ agu
 los obtulos ut p; in figura. d.e. **D**is lati
 tu: uisoris icipit a cō ḡdu t̄ emias ad cū
 ḡdu b̄ p̄ba: q̄ oī latitu: uisori ē eiusdē

monāgularis

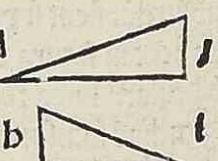
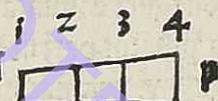

p̄cō maiori circuli
aguli
d e obtulū

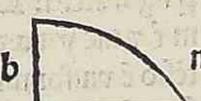
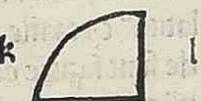
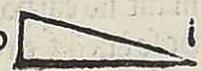

latitudo uisoris

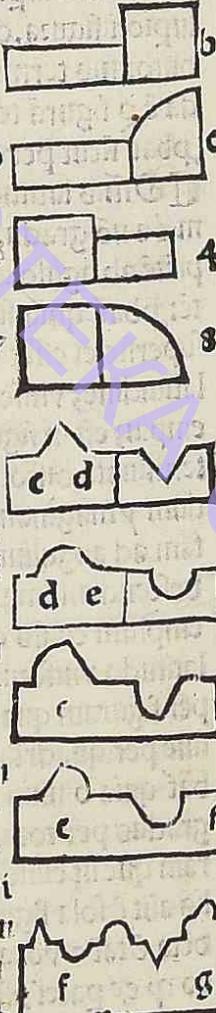
gradus p totuz. **O**mnis latitudo incipies
 a non gradu est diffinis b° p; ex pcedenti
Ois latitu: sine uniformis line diffinis in-
 cipies a certo gradu ymaginada e p figuraz
 incipiēte ab agulo recto b° p; in figuris. f.g.
 t.s.p. etiā b° pbaf nā si latitu: icipit a cer-
 to gradu g° sup pucto latitudis sine ē intē o
 certi gradus q repnitas p linea ppiculari
 erecta sup eodē pucto vt p; ex.iz. suppositio
 ne linea aut ppiculari erecta causat agulū
 rectū t sic ppōciali p; in figuris. f.g. t.s.
 p. **O**is latitu: emata ad certū gradū ima-
 ginada e p figurā desinēte in agulū rectū p;
 sicut pcedes. **O**is latitu: incipies a nō g/
 du imaginada e p figurā incipiēte ab agulo
 accuto pbaf q sola talis latitu: icipit a n
 gradu latitudinis. t pro exemplo sit figura. d
 .f. **O**mnis latitudo terminata ad non gra-
 dum ymaginanda est per figuram termina-
 tam ad angulum accutum: probatur quia so-
 la figura talis terminatur ad non gradum la-
 titudinis pro exemplo sit figura. b.i. **O**mnis
 latitudo incipiens uniformiter a non gra-
 du ymaginanda est per figuram incipiētem
 ab angulo rectilineo t accuto: q autem inci-
 piat ab accuto patet ex tercia. q autem an-
 gulū terminans sit rectilinenus: probatur qz
 quelibet talis latitudo icipit ab uniformi ex-
 cessu graduum inter se: ergo ymaginanda
 est per figuram incipientem ab uniformi

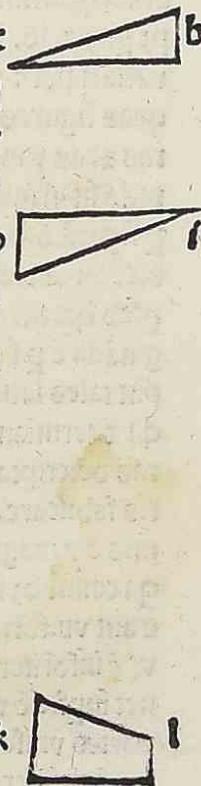
excessu superficie qd non pot esse nisi p linea
 recta uniforme ascendentē t sic buoi agulus
 est rectilineus qz causat e p; duab; lneis. s.
 ex basi q est linea recta t ex linea ascendentē
 altitudinem superficie q ponit in recta ut p; in
 superiori figura. d.f. **O**is latitudo uniforme
 diffinis terminata ad nō gradū ymaginanda
 e p figurā terminata ad agulū rectilineum
 pbaf sicut pcedes exemplū p; in figura. b.i
Omnis latitudo incipies diffinis diffi-
 nit a nō gradu ymaginanda e p figurā inci-
 biēte ab agulo accuto p linea curva descēde-
 te: pbaf quia super lineam rectam assensus
 superficie esset uniformis t sic representaret
 latitudinem uniformiter diffinem, cuius ex
 emplu: est in figura. k.l. **O**mnis latitudo k
 terminata diffinis diffiniter ad non gra-
 dum ymaginanda est per figuram termina-
 tam ad singulum accutum per lineam curvaz
 descendenter probatur sicut precedens ex-
 plum cuius est in figura. b.m. **O**mnis
 latitudo uniformis per totum ymaginanda e b
 per figuram quadrangularem rectangulam
 sine per quadrianguli rectanguluz hoc pro-
 bat quia omnis latitudo uniformis est eiusdem
 gradus per totuz ergo ymaginanda e p figu-
 ram que sit eiusdem latitudinis per totum ta-
 lis aut ē sola figura quadrangularis qz p totū p
 dēta ē tal t vocat ab euclid paleologō ex
 eo qz ex palel dicitur exēm p; i figura. m.n

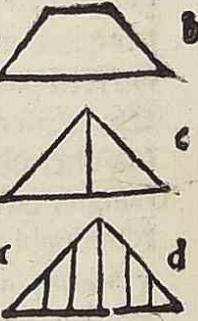
Nulla latitudo in aliqua sui pte diffornis qn
 tucuqz sit vniiformis in pñ: t in fine ymagi
 nanda p quadrâgulu rectâgulu est: pbat q
 nulla talis latitudo e eiusdē gradus p totum
 g. nō est ymaginanda p gura q sit eiusdē la
 titudinis p totū: vii licet latitu: sit vniiformis i
 pñ: t in fine pñ: tñ eē difforis in medio t ca
 ca mediū variata v ergo tuc pse intendit
 vel pse remittit vel pñm intēdit t pñm re
 mittit nō eni pñt alis variari ut pñ. Si ergo
 pse intēdit circa mediū: vel hoc erit vnifor
 mis v diffornis. Si vniiformis: tuc talis lati
 tudo e ymaginanda p descriptā figurā q sit. a
 b. Si aut̄ diffornis p figurā q sit. b. c. Si aut̄
 latitu: circa mediū pse remittit ymaginan
 de sunt figure econuerso. Si aut̄ pñm intēdit
 v̄l pñm remittit vel solū sel pñm intēdit t re
 mittit vel pluries. Si solū sel v̄l intēdit t re
 mittit vniiformis t tuc latitudo ymaginanda e
 p figurā. c. d. Vcl iutēdis t remittit diffor
 mis t tuc ymaginanda e p figurā. d. e. Vcl in
 tēsio e vniiformis t reissio diffornis v̄l exue
 so t tuc attēdas ad figurās. c. f. Si latitu: pli
 ries remittit vel intēdit circa mediū tuc in
 finitis modis variat t p exēplo sufficiat si
 gura. f. g. Omnis latitudo vniiformis diffor
 mis incipiens a nōgradu ymaginanda e p tri
 angulus rectilineū incipiētem ab angulo accu
 to rectilineo t p; quia eminatur ad angulum
 rectū ut pbat nā; talis latitudo eminatur et

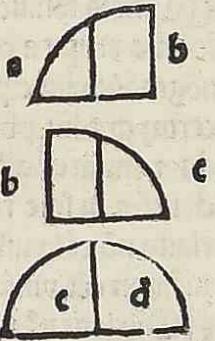
certam gradum nt patet per quartam dñsio
 nem p. ille partis: t omnis latitudo ad certu:
 gradum terminata ymaginanda est per figu
 rā terminantē ad agulū rectū ut p; ex. iz. t p
 q̄ tal figura e triâgul. Nā bah erit l̄ ea recta
 ex p̄ suppōe: t linea q̄ cedit inf basi: erit recta
 ex. iz. suppōe: linea tracta q̄ emiat latitudinem
 s. figure e sit recta. a: pbat eodē mō sicut gura
 ppositio: t sic betur triâgulus rep̄tans latitudo
 q̄ qua e bmo ex. m̄ in triâgulo. c. b. **I** Dis
 latitu: vniiformis diffornis incipies a certo
 ḡdu t terminata ad nō gradu; ymaginanda e
 p triangulū incipiēte ab angulo recto t ei mi
 nantem ad angulum acutum: hoc probatur
 sicut precedens: patet in figura. b. **I** Omnis
 latitudo vniiformiter diffornis incipies a ce
 lo gradu t terminata ad certum gradū yma
 ginanda est per figuram quadrangularez siue
 per quadrangulum; cuius duo anguli sup basi,
 sunt recti patet per vndeclimā t duodecimā
 Q̄ autem reliquorum angulorum alter accu
 tas alter obvñsus q̄ ex quo latitudo est vni
 formiter diffornis ymaginanda est per linea
 rectam obl. que cadente super duo latera
 quadranguli que mensuret vniiformis diffor
 mis latitudinis superficiem t patet q̄ talis
 figura sub uno latere causabit angulum accu
 tum t super alium angulum obtusum. Et h:
 patet in figura supra scripta. k. l. **I** Nulla lati
 tu: incipies a nōgradu t terminata ad nō ḡdu

est vniuersitatis aut uniformiter diffinis. **P**otius
 s. qd nulla ps ē vniuersitatis p. p decaoz. **S**ecun-
 da autē ps. s. qd nō sit vniiformis diffinis pba-
 tur qd si incipit a nō gradu et emiat ad nō gra-
 du g. incipit a nō gradu eē intērior: postea in-
 cipit eē remissior ad nō gradu de cedendo
 et b. nō stat cū vniiformi diffinitate. **I**dis-
 latitu: incipiēs vniuersitatis diffinis a non gradu et
 terminata ad nō gradu ymagināda ē p figura
 in vi: qd termio bab ē: ē angulus accutus: et hoc
 p3 q. 15. t. 16. **S**z qd talis latitu: si mutis mōis
 variari potēt p. qd infinitas figurās: s. oī
 quas figurās describā p. qd poterim⁹ figu-
 ras alias ymaginari de facili. **S**i enī tal lati-
 tudo sit in medio vniiformis ymagināda est
 p figura. a. b. **S**i vniiformis diffinis p figura
 b. c. **S**i autē talis latitu: sit diuisibilis in duas
 ptes qd utraqd sit vniuersiter diffinis yma-
 gināda ē p figura. c. d. **D**ro alijs mōi qd
 pnt tales latitudes variari incipiētes a nō gradu
 et terminantes ad nō graduz: considera figu-
 ras decriptas: et p illas infinitas alias pote-
 ris fabricare. Nulla latitu: hm se totā diffi-
 mis ē ymagināda p rectilineā figurā pba-
 qd cuiuslibz figure rectilinee latitu: superficie
 ē aut vniuersitatis puta si hēat latera eq distācia
 vñl ē vniuersiter diffinis puta si linea recta īmi-
 net superficie vñ latitudes superficie: vñl alti hēat
 partes vniiformiter diffimes puts si latitudo
 superficie per plures lineas rectas terminetur

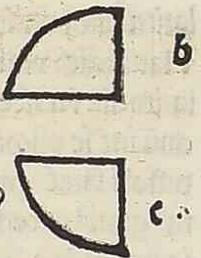

tideo p figūram rectangulam noni potēt yma-
 ginari latitu: vñ se totā diffinis. **S**z
 qd tales latitudes infinitas mōis variari contine-
 tō aliquā figure describunt ymagināda p qd qd po-
 terit als ymaginari variado vt voluerit latitu:
 dinū figurās. **N**ā si talis latitu: incepit a nō gradu
 et emiat ad certū gradu: imagināda ē p fi-
 gurā. a. b. **S**i incipit a certo gradu et emiat ad
 nō gradu ymagināda ē p figura. b. c. **S**i inci-
 p. t. a nō gradu et emiat ad nō gradu ymagi-
 nāda ē p figura. c. d. **I**nōnduz tñ qd qnqz
 dico tale latitudes ymagināda eē p tale fi-
 gurā nō intelligo qd oī p. talē. **N**ā ut pluri-
 tales figure quas pono ḡra exēpli pnt infini-
 ties variari semp rep̄nitādo latitudes de qd
 est intēcio siue sermo vñ ḡra in figura. b. c.
 que terminatur ad anguluz accutū repre-
 sentat latitudinem secundū se totā diffinitate
 diffinē terminatā ad non gradu. **I**mmis
 angulus accutus potest esse accutus et acutus
 in infinitum semp erit tamē angulus accutus
 Ita figura. b. c. potest terminari continuo ad
 angulum accutorem et accutio: et semp tamē
 representabit latitudinem s. m. se totā diffinis
 diffinē terminatā ad non gradum sicut
 prius. **I**mmis latitudo diffinis diffinis
 ymaginanda est per figurāz cuius latitu:
 do terminetur per lineam curvam vel per li-
 neas curvas hoc p. ex aīcedēte. **C**ūmis lo-
 titudo diffinitate diffinis ymagināda es

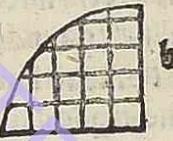
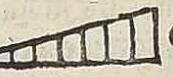

per figuræ; cuius aliqua pars est dicitur ī dis
 formis & aliqua non: tunc ymaginanda p h
 guram cuius aliqua pars latitudinis sue termi
 nata est per lineam curvam. pars e. pcedite
 & fabricandū est p figuræ ppositionis. i.z.
Tumis latitudo vniſormis difformis dif
 formis incipit a certo gradu & terminat ad
 nōgradū: vñ incipit a nōgradu & eminas ad
 certu gradū: pbaſ: q: si inciperet a nōgra
 du & eminas ad nōgradū: g° in pñ: inten
 deret & in fine remitteret: t p dñs ei⁹ ve
 ratio nō eēt yniſormis difformis: t sic lati
 tu: non eēt yniſormis difformis difformis.
Tum latit u: yniſormis difformis difformis
 ymaginada est p triangulū hñtē basi: āgulū
 rectū rectū & rectilineū: reliquos vñ accu
 tos & curuſicos. **P**ria pñ b° ppois patz
 cu eni basi dēcat ec linea recta: u: patz: ex p
 & cu: z° linea dēcat ec linea ppedicularis et
 ea sup basi: u: pñ ex. i.z. pcedete pñ q: āgulū
 causatus sup basi ex curu pdictaz: linea ex
 rectū & rectilineū & ē pbara talis pñ p
 positiois. **S**ecunda pñ ppositionis pbaſ.
 nam tercia linea que concurrit in alio emio
 basis debet esse curua vt pñ ex. i.z. t. i.6. q: nō
 debent ibi esse plures linee: t per sequens
 q: talis figura est triangulus pbaſ: q: alias
 inter excessus graduum eque distatiū nō ser
 uaret eade; p opo: crio ineqalitatib: q: vñ
 āgulū probatus est esse rectus per naturā.

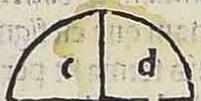
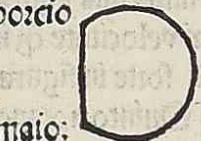
5
 trianguli q: reliq duo sunt accentuū sic tota p
 posito ē pbara: figure triagule sint. a. b. b. c.
 descrip: ad ppo: itō: z. **Q** uāt talis an
 gulus sit rectilineū pbaſ: q: qlibz tal latitu
 incipit ab uniformi excessu graduū in se eque
 distatiū ymaginada est p figurā q: incipit ab
 uniformi excessu superficie qd nō pot ee nisi p
 linea recta uniforme ascēdēt & sitr āgulus re
 ctilineū: q: triangulus ē causut: ex trib: lineis
 rectis. s. basi linea recta & linea ascēdētē altitu
 dinē superficie q: posita ē in ee: in superio: figu
 ra pñ q: eit. d. f. **T**ridēdu est mō quo in tali
 bus figuris fuerit eadē ppor: crio in excessus ī
 diu. eq: distantium: describo triangulum. a. b.
 qui est quarta pars circuli, cuius basis gracia
 exempli dividitur in. 6. partes e: istentes linee
 perpendicularares in puncto divisionis q: linee
 mensurabunt altitudinem superficie quelibet
 super punto suo scdm qd docet. i.z. supposi
 tio: deinde signetur excessus linearum illarū:
 eq: distantium iuc se: qui excessus representat
 excessum graduum equic distantium & patz q:
 qualis est excessus primi ad secundum: talis ē
 secudi ad tertiu: t qualis est proporcio pme li
 nee ad secundam: talis est scde qd seciam: t sic
 de alijs: t eodem modo esset de basi q: divi
 ditur in plures ptes quam angulus diuīti
 us sit in partes equeales. **S**ecunda pars &
 suppositio patere possunt sine alio exemplo sa
 tis in figura. **E**x illo apparet differēcias in

latitudinez uniformiter difformiter difformē
 et latitudie; uniformiter difformē; nā hoc in eadē
 latitudie suā eadē pporcio inf excessus ḡ
 duū inc se eq̄ distatū: et in latitudie uniformiter
 diffōrē suā pporcio equitatis in quocūq; p̄
 m⁹ grad⁹ excedit z⁹. z⁹ tertū t 3⁹ 4⁹ ut p̄ b
 in figura. b.c. In signa aut. a.b. excessus ḡ
 duū nō sunt inc se equales; vñ licet suant eā
 dē pporcionē nō in seruant pporcōz equali
 tatis. vñ si queritur que proporcio est ipsa d̄
 q̄ est proporcio sexualiter quā pro nūc sūn
 probatione p̄suppono. Omnis latitudo cu
 iuscunq; forme variata ymaginanda ē per si
 garam similiter variatam quia latitudes for
 marum; et figure eis correspōdentes infinitis
 modis variari possunt vt sepe dictum est; nec
 potest pro qualibet dari regula specialis; ido
 valet propositio illa ultima pro omnibus re
 liquis latitudinib⁹ de quibus nō datur regu
 la specialis que proposicio clara est de se et p̄
 batione non indiget. Ex propositione simil
 cum precedente p̄ q̄ p̄ocio v̄l medietas cir
 culi representat latitudinem difformiter diffō
 m̄ ter diffōrem; cuius medietas vtraq; est
 secundum se totam uniformiter difformē; dif
 formis patet in figura que est. c.d. t.d.e. Si
 figura autem que est minor q̄ medietas talis
 portionis representat latitudinem uniformē
 difformiter diffōrem patet in figura que est
 d. que figura est pars. c.d. Figura autem

que est plus q̄ medietas talis medietatis cī
 culi representat latitudiez diffōrē diffōrē diffōrē
 mē; cuius in ē plusq; medietas ulicū t fīcī s
 et restq; z p̄ ē diffōrē diffōrē diffōrē ut p̄
 in figura. c. q̄ ē p̄s figure. c.d. ¶ Līca m̄ m
 istā secundā p̄positionuz plurimā sunt nēncē.
 Prīo nōndū q̄ ē q̄ in quolibz circuli p̄cio
 ne q̄ ē maior semicirculo incipit latitudo a nō
 gradu latitudis; et in ist ad gradū latitudis
 Dīi autem ad certum gradū latitudinis p̄cio
 sup figura nulla talis latitudo fer. et ē y ma
 gīna ut ex p̄positō octaua p̄. Decido
 nōndū q̄ in quolibz tali figura q̄ ē medietas maior;
 er. cul. intēcio terminos ad unum gradū tar
 dicatis. et remissio incipit a summo gradu tar
 ditatis scilicet in puncto circuli ubi termina
 tur intensio ibi incipit remissio; patet in figu
 rā c.d. t.d.e. ¶ Tercio notandum q̄ in qualibet
 tali figura intendit latitudo v̄q; ad me
 dietatem; et remittitur a medietate usq; da
 nemita q̄ a principio usq; ad medietatē cō
 tinuo est latitudo maior et maior; et a medietatē
 usq; ad finem continue est latitudo bre
 uior et breuior. ¶ Quartō est notandum.
 q̄ in quolibet semicirculo incipit intensio la
 titudinis a summo gradu velocitas; et ter
 minatur ad summum gradū latitudinis tar
 velocitas; velocitas

summi gradum velocitatis p; in figura. c. d.
 Utrum ne possit alijs garnire intelligo su
 ma velocitate respectu alicu⁹ alteri qd no⁹ e
 talis figura: no⁹ eni nego qn vnu semicirculus
 incipiat a maiori velocitate qd alio: nam quanto
 semicirculus e maior tato incipit a maiori ve
 locitate inteso latitudis sue et iniicit ad maiore
 tarditatem et conuerso de remissione. **S**ed dico
 q nulla alia figura incipit cui inteso e a ma
 iori velocitate qd in semicirculo: no⁹ tñ ab equi
 nis forte in figura que est pars semicirculi.
T Quinto notandum e q dictum superius valet
 q latitu⁹: vniiforme difforme difformis inter
 excessum gradus eque distantia servat eandem
 proportionem inegalitatis intelligendo excep
 to illo gradu a quo incipit vel causat illa ve
 locitas summa. siue sit gradus primus siue ul
 timus et tamen hoc no tollit quin latitudo sit
 vniiformiter difformiter difformis: quia tales
 gradus non sunt gradus intrinseci illius lati
 tudinis sed extrinseci. **S**exto et ultimo no
 tandum q eadem est proporcio forme ad fo
 rmatam que est figure ad figuram cum eni⁹ em
 ris forma sit per figuram aliquam ymagina
 da secundum q ipsa est vniiformis aut diffor
 mis et conuerso ut in precedentibus patuit:
 apparet q eadem proporcio inter latitudines
 duas cuiusmodi est inter duas figuras repu
 larias eoz: vnu sic alio: die figure se habet f^m
 p^oc^oz ratione ita q vna maior e dupla ac alia

vel tripla vel sexgaltera et sic de alijs: ita de
 duob⁹ vel alterato bus vel calcib⁹ et sibi re
 dnab⁹ latitudib⁹ cuiuscumq⁹ spci qd e bnt
 f^m p^oc^oz ratione ita q vna e dupla vel tri
 pla vel sexgaltera et sic de alijs. **Q**uedam
 enim se bnt s m p^oc^oz irrationalem: ita q licet
 vna sit maior alia in ncc dupla nec epula nec
 sexgaltera nec in alijs p^oc^oz: et sibi e d dn
 ob⁹ motib⁹ de duob⁹ alterato bus. de calcib⁹
 colorib⁹: et vlt de duob⁹ latitudinib⁹ cuiuscum
 q speciei que quidem se bnt f^m p^oc^oz ir
 rationalem. **I**tem quilibet due figure quo
 rum vna est rectilinea et alia curvilinea se ha
 bet secundum proportionem iracionalem. **E**x illo
 vltio notato sequuntur alijs corolaria. **P**ri
 mo q quilibet duo motus vniiformes se ha
 bent f^m p^oc^oz irrationalem. **S**econdo q
 quilibet duo motus vniiformiter difformes se ha
 bent secundum proportionem rationalem
Tercio q libet duo motus que alter
 est vniiformis: alter difformis se ha
 bet f^m p^oc^oz rationalem. **H**ec tria
 corolaria eod^e declarant na qlib⁹ talis mo
 tus representat p figuras rectilineas: et per
 dno f^m eandem p^oc^oz se habet secundum qua
 figure predicte. **E**t quod dicu e de ductibus
 motib⁹ intelligendu e de quibuscumq⁹ ductibus
 latitudinib⁹: b⁹ semper frato: q sint eiusdem ro
 nis alias ei no eint p^oc^ozes int abscidez et
 colorz sic nec in motu locali et alteratione

¶ Quartum corolarin; qd quilibz duo motus vniiformiter diffiniter differentes se habent secundum proporcionem rationalem: hoc patet quia vires ymaginandus est p figuram curvilineam ut patet ex precedentiibus. ¶ Quinto qd nulli duo motus quoq; unus est vniiformis seu vniiformiter diffiniter alter vero vniiformiter diffiniter diffinis habent se secundum proporcionem rationalem probatur quia vnu ymaginatur per figuram rectilineam alter vero per curvilineam. ¶ Plura autem corolaria circa istam materiam elici possunt: sed ex predictis potest faciliter considerari qd supradictis applicari possunt: t ideo transito t sic finem habeat tractatus de latitudinibus formarum.

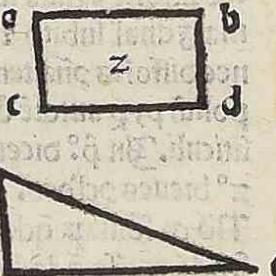
Tractat⁹ de formaz latitudib⁹ a venerabili doctore magno Nicolo boen. edit⁹ finit foelicet. Impres⁹ sus ac diligēti cura emēdatis padue p magis Athēn Cerdonis d̄ vniuersitatis grec. Anno dñi. i. 4. 8. 6. Die vero. 18. mēsis Februa-rii.

12
8
Incipiunt questiones sup tractatu de latitudib⁹ formaz definiante p venerab⁹ doctorē magm blasii d̄ pma d̄ pelicais.

Rimo qd: vtz cuiuslibz forme latitu: sit uis formis vñ diffinis. Et arguit qd nō. Primo de forma subali: vt de aia itellectia qd ē indiuisibilis: t p̄ s̄is nulla ei⁹ latitu: ē uisoris vñ diffinis: qm latitu: dicit int̄sioz vñ ext̄sioz. 2° arguit de forma accentuali qd aliq ē forma accentualis dualis c̄ illa ē latitu: g: ic. p: ans de forma accentuali c̄ subm̄ ē indiuisibile. s. itellect⁹ būan: vñ cu: subm̄ alic⁹ accentis ē indiuisibile t id ē indiuisibile qd qlibz qlitas mēsuras ad mēsurā subi ei⁹. 3° arguit sic alic⁹ forme latitu: ē uisoris t diffinis g: ic. 2na tenet qd si h̄icet ē uisoris t diffinis ipa nec ē uisoris nec deforis: sic si. a. ēt vnu pedale c̄ vnu medietas ēt alba t alia nigra tuc. a. non ēt albū nec nigz ans p: qd sit. a. vnu pedale c̄ vna ps sit uisoris frigida reliq medietas uisoris calida tuc p: ppositū. 4 Quarto arguit sic aliq forma g: dual subito t in istati pducit g: ei⁹ latitu: nō ē uisormis nec diffinis 2na tenet t ans p: d̄ mltis h̄itib⁹ itellectualib⁹. Op ponit p: p autore d̄ latitudib⁹ formaz. 5 In hac qdē erūt tres h̄iculi. In p: dicent distinctioes qdā cū alib⁹ descripsib⁹. In z° breves cl̄oes. In. 3° patebūt solutioes ic. 6 Quātū ad p̄mū Nō qd formaz qdā sūt subales: qdā accentuales. Subal ē duplex s. qdā ext̄esa qdā itēla ut for būana. 7: nō qd for subal ext̄esa pōt considerari duplicit. p: qntū ad ei⁹ ēē p̄masinū. 8: qntū ad ei⁹ it̄. dñctōz i mā. 9: nō qd for subal itēla pōt considerari dupl̄cif. p: qnā ad ei⁹ ēē it̄roductōe qd for cē inst̄antēa. z° quantuz qd formaz diuersaz p̄ui t mēbroz qd formaz sorte ut dicet

est talis et huc sunt dicta de formis subalib⁹. Quantiz ad for-
mas s. accidentales non dū qdā ē forma ḡ dualis et qdā forma
nō ḡ dualis. Hoc a ḡ dualē ē cō forfē ples ptes sit adeqte i eodē
subō b⁹ eadē pte: t p oppo⁹ scif. qd sit forma nō ḡ dualis. No
rādū z: q forma nō ḡ dualis ē duplex: qdā ē q in istati s̄l tota
acquisit⁹ et qdā p ips⁹ vna p⁹ alia. Non dū :; qdā ē ḡ dualis
extesa ut hūs pte p⁹ pte: qdā ē inextesa ut nō bñs pte ex pte ut
sūr hīc intellectuales. Non dū 4: q huiōi forme accidentales
tā extē qz inextē pnt duplicitē considerari p: quā⁹ ad ei⁹ ec p
māsūn. z: quā⁹ ad ei⁹ introducio⁹. Non ali⁹ pdicta qdā qdā
forma accidentalis ē diuisibilis qdā p̄z alio duoz mōz. vno: est
alia forma diuisibilis rōe subi ut ē qdā forma tā subalib⁹ accl-
detalis deducta de potētia mē: qdā talis ei ē diuisibilis ad diui-
sionē subi. Alio: ē diuisibil ala forfā rōe intēsōis pluriū gra-
duū ut qdā i eadē pte subi calidi sit plures ḡ d⁹ caliditatis nō ba-
bē: respectū ad extēsōis s̄z ad intēsōes tm̄. Ultra pdicta ad-
buc nō qdā repūnt isti c̄m̄. s. lōgitu⁹. latitu⁹ t pfunditas qdās si
p̄pe utamur sit mēsure qb⁹ qdālib⁹ corp⁹ mēsurari pōt b⁹ oēm
ei⁹ diāmetr⁹. Imprōpe ei bi tibi applicant qdālib⁹ ḡ dualib⁹.
dū dicim⁹ latitu⁹ sume caliditatis ē ut
.d. Ulti⁹ nō qdā sic qdālib⁹ ḡ duali
extensa ut extēsō t intēsō: ita i latitu
die ei⁹ sit pncipali⁹ due linee qz vna
designat nobis intēsōis forfē reliq⁹ eius
extēsōis i subō. s̄z tercia inptūnen⁹ po-
nit ad designādū intēsōis t extēsōes
forfē finitas t ut b⁹ nōbile patesiat d
scribo latitudie: vniſormē ſilr difformē. vniſorſis ſit. a. b. c. d. dif-
forfē ſit. a. b. c. mō dico qdā liba. c. d. ē linea extēsōis qdā repūnt
nobis forfē quā⁹ ē ex parte ſubiecti babere partē extra pte

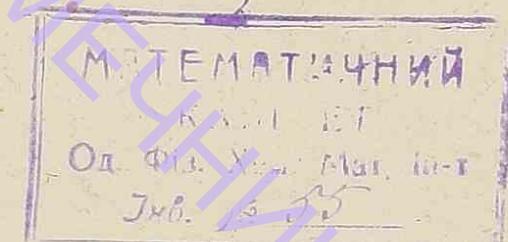
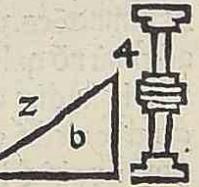
adequate in equalib⁹ temporib⁹ et sicut date sunt descriptioes d⁹ latitudie diffōris ita p⁹ t⁹ dñt dari d⁹ latitudie uisit⁹ et h⁹ sunt dicta d⁹ p⁹ articulo. ¶ Quā ad 2^m pono celoē q⁹ dāmō collat⁹ les sequuntur mī d⁹ p⁹ descriptōe ex fanore vi⁹ sup̄ pōis q⁹ sūt h⁹ ignis cū solis calid⁹. ¶ Prior celoē q⁹ libz p⁹ tula ignis ē tāte celi citatis quāte ē tōr⁹ ignis p⁹ ex p⁹ diffūctōe et descriptōe cū sup̄ positōe. ¶ 2^a celoē q⁹ libz p⁹ tula frē ē tāte quātūtis inclīne. q⁹ n⁹ ē tota traūversi p⁹ erā ad oppōit⁹ sic. ¶ 3^a celoē nō cū q⁹ libz forte latitu⁹ ē diffōris v⁹ diffōris p⁹ de fortis subab⁹ bitana q⁹ ē idiusibilis. ¶ Quarta celoē nō cuū libz forte g⁹ dual latitu⁹ ē diffōris v⁹ diffōris v⁹ q⁹ ad subm⁹ v⁹ q⁹ ad tps p⁹ bat d⁹ latitudine inēcē pmāsuo inēxīte subō idiusibili. ¶ Quinta 9° possiblē alic⁹ forte g⁹ dual q⁹ acqrit⁹ nō ē latitudie; uniforme v⁹ diffōrmē; q⁹ ad tps p⁹ bat nā stat aliq⁹ foras g⁹ dualē acqri si tps s⁹ totas s⁹ t foras si nō hālis mī alio⁹ ur si aliq⁹ hāt g⁹ hāt alio⁹ subō sūbito idicat. ¶ Sexta 9° c⁹ libz forte g⁹ dual exīte latitu⁹ ē diffōris v⁹ diffōris q⁹ ad subm⁹ bāc celoē p⁹ bat descriptōs imic⁹. Alija 9° c⁹ libz forte g⁹ dual v⁹ tps q⁹ acqrit⁹ latitu⁹ ē diffōris q⁹ ad tps p⁹ ex alia descriptōe. ¶ Octaua 9° nō c⁹ libz forte gra dual extēse q⁹ etiā g⁹ dualē acqrit⁹ latitu⁹ ē diffōris q⁹ ad subm⁹ et q⁹ ad tps v⁹ diffōris q⁹ ad subm⁹ et q⁹ ad tps celoē p⁹ q⁹ aliquā talē latitudiez ēē diffōre⁹ q⁹ ad subm⁹ et uniforme q⁹ ad tps v⁹ ē e⁹. ¶ Nona celusio c⁹ libz forte extēse q⁹ talē acqrit⁹ g⁹ dual latitudo ēē uniformis vel diffōrmis quo ad subm⁹ et euā quo ad tempus et patet quia illa conclusio differt a precedente nec regnat ei ut patet intēnti ex descriptōibus. ¶ Ex his patet oppositum questionis esse verum ut dixit tercio et conclusio s⁹ mī hoc est simpliciter loquendo sine moderatōne si titulus questionis moderetur et exponam ut pretendit ultima conclusio hāt et veritatem. Per conclusiones patet qd terciū articulū.

Vix sit aliqua latitudo unifōmē diffōrmis incipiens a nō gradu. Et arguit q⁹ nō q⁹ nō ē latitudo a iūq⁹ usit⁹ diffōris g⁹ tē. Ans p⁹ q⁹ nulla ē latitudo diffōris unifōmis g⁹ tē. Quidā tenet a sili vel dicat cā diversitatis. ¶ 2^a erguit sic nulla pōt ē latitudo uniformis incipens a non gradu g⁹ nulla sūt incipit a non gradu ille p⁹ nō patet et ans p⁹ principale ē autoris i textu. ¶ Tercō arguit sic q⁹ libz latitudo unifōmē diffōris emiat ad nō gradu g⁹ nulla sūt incipit a nō gradu q⁹ nō gradu ad re q⁹ est nō gradu q⁹ sit. a. corp⁹ spedale c⁹ p⁹ sit. b. z. c. d. t sit. c. unifōmē diffōris calida: tūc cōsta: q⁹ caliditas. c. ē talis latitudo q⁹ emiat ad nō gradu ex ultraq⁹ ei⁹ pte q⁹ c. e. ultraq⁹ ei⁹ pte emiat ad reliq⁹ duas: q⁹ libz ē nō gradu. q⁹ sūt tā. b. q⁹ d. unifōmē calida p⁹. ¶ Quarto nō q⁹ libz latitu⁹ unifōmē diffōris incipit a certo g⁹ du ergo tē. Quidā tenet et ans p⁹. nā libz incipit ab alio⁹ ei⁹ pte utputa millesia v⁹ ultra millesimā et q⁹ cūq⁹ talis p⁹ q⁹ cūq⁹ p⁹ uare certi gradu g⁹ tē. ¶ Quinto nulla p⁹ latitudis unifōmē diffōris ē nō gradu g⁹ tē. Quidā nō: q⁹ nō vis deficipe nisi ab alio⁹ sūt apētā si alio⁹ ē et nō d⁹ ille ē et nō īēliōs: s⁹ hoc ē fūm cū in latitudie unifōr⁹ diffōris q⁹ libz p⁹ sit alia īēliōr. S⁹ rūderet forte alio⁹ q⁹ licet nō īcipiat inclusione a nō gradu tā bā exclusione. S⁹ hā sic q⁹ eodē: latitudo unifōr⁹ o nō gradu īciaret q⁹ tā negat autor⁹ q⁹ legē q⁹ dēt intelligi exclusione. ¶ Sexto aguit si alio⁹ ē et latitudo v⁹ ē et ita itē a sic ei⁹ īēliōs: g⁹ d⁹: vel si ē g⁹ d⁹ ei⁹ medi⁹ s⁹ nullo: g⁹ tē. Prior nō sic īēliōs: et reīliōs q⁹ null⁹ ē talis gradu in latitudie tali ut dicit. j. Nec sic medi⁹ q⁹ tūc starz ab alia latitudie īfōrit diffōris medietatē īēliōs auger. manēte mī p⁹ sepatōz et ablatōz isti⁹ p⁹ tā īēliōe q⁹ q⁹ tā nō sūt alio⁹ pte sibi aliude addita sūt s⁹ ē et p⁹ c⁹ q⁹ s⁹ a. b. c. latitu⁹ unifōr⁹ diffōris īciata ī ep̄tū ſic i ad

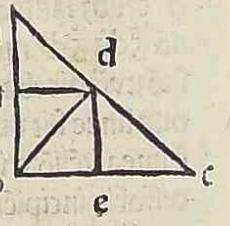
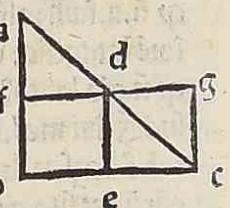
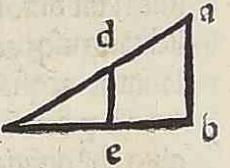
Et notanter dico inclusione qd exclusione terminant ad non gradus
 s. ad istinā pūā itēsōz τ ab iſ nito pūo ḡdu. ¶ 4. 9. qdā lati-
 tu: icipit a n̄g du τ ad n̄g du ēmias v̄l ad ḡdu τ qdā cō.
 istā co-
 clusiōz clare m̄gr patet fecit. ¶ Quia 9. nulla latitu: ūiforū dif-
 foris icipit a n̄g du τ ad n̄gradū ēmias hāc oclōz pōit silt m̄gr i
 textu τ eā pbat v̄m ē q̄ bñ poss̄ poi hec 9.. ¶ Aliq latitudo
 ūiforū diffōris icipit a n̄g du τ ad n̄gradū ēmias qn̄ capiaē li
 n̄grad⁹ p re q̄ n̄ ē ḡd⁹ q̄ stat. a. latitudie; ūiforū diffōris tei-
 miari exclusive a duab⁹ substācjs ut duab⁹ intelligēcjs v̄l lapi-
 dib⁹ v̄l la er. s q̄ s. t n̄g d⁹. Ex his p̄z solutiō ad rōes i oppo⁹.

Non q̄libet latitu: ūiforū diffōris cōrīdeat
 uo ḡdu me: id ē v̄tq̄ tal latitu: s̄i suo ḡdu i-
 ne: eq̄l itēsue τ āguī p̄ q̄ n̄. Nā latitudo
 ūiforū diffōris n̄ b̄z gradū me⁹ ergo i. a. n̄s
 pbat q̄ tal latitu: n̄ b̄z extreā ḡ n̄ b̄z me⁹
 dñia tenet q̄ ubi n̄ āuēit dare extreā ibi nec
 me⁹ a. n̄s p̄z q̄ n̄ ē repire reissuz ḡdu in tali
 latitudie ut dicū ē i q̄oe pcedēti silt s̄i b̄ret gradū me⁹ ille ē
 aliquāte itēsōz τ ēct ūiforū diffōris τ ille suo ḡdu me: cōrī-
 deret τ ille itēz ultra τ sic i infinitū. ¶ 2. pncipalē āguī sic
 latitu: ūiforū diffōris extreua ē v̄n⁹ triāgul⁹ τ n̄ ē eq̄l sue me-
 die p̄t ḡ: nec latitudo ūiforū diffōris dñia tenet āuēiti diffi-
 nitōe silitudie τ a. n̄s maifestū ē q̄. iā ēct p̄s q̄ntitatis toti suo eq̄-
 lis qd ē ipossibile. ¶ 3. pncipalē āguī sic volo q̄. a. meueat
 ūiforū diffōris p̄ totā istā horā īrēdēdo motū suū a n̄ ḡdu usq̄
 ad. 8. sic tū q̄ in p̄ quāta b̄z bore ipaz acgrat latitudie; a. n̄g du usq̄ ad. 8. isto po-
 sito claz̄ ē q̄ latitu: mot̄ acgrē ab. a. cōrīdebat ḡdu suo īte-
 sori q̄ me: nā pl̄ p̄rās b̄t. a. q̄ simeueret p̄ totā horā gradū

vt. 4. p̄z q̄ p̄ priaz. 4. b̄z bore p̄rāsibit p̄cise t̄m ac si moneret
 ḡdu ut. z. ūiforū p̄ el. as tres t̄m ac si moueret ūiforū ḡdu ut.
 6. mō claz̄ ē q̄ si aligs moueret p̄ vñā quāta b̄z bore ūiforū
 gradu vt. z. τ p̄ alias tres quātas gradu vi. 6. q̄ pl̄ p̄rāsibz q̄
 si mouēt p̄ tota horā ūiforū gradu ut. 4. vt p̄z. Et i stat q̄ talis
 latitu: mot̄ ēct ūiforū diffōris eodē: p̄t āguī d̄ latitudie ūifor-
 mit̄ diffōris albedis: nigredis τ magnitudis. ¶ 4. ad pncipale
 sic si q̄o ēct vā seqrēt h̄ 9. ipossibil. a. τ. b. s̄i mobilia q̄ moue-
 būt p̄cise p̄ illā horā τ. a. mouebit i duplo velocit⁹. b. τ t̄n̄ eq̄lia
 spacia p̄rāsibit τ q̄ 9. sit ipossibil. p̄z itētī h̄ q̄ seqrē ex q̄oe p̄
 bat τ capio vñā latitudie; mot̄ ūiforū diffōris ē a n̄ogradu usq̄
 ad. 8. τ volo q̄. a. moueaſ t̄m illa latitudie circulāt̄ ita q̄ me
 di p̄cēt ip̄i. a. q̄escat τ volo q̄. b. a. p̄ eadē horā me: gradu
 ist̄ latitudis moueat. illo posito p̄z q̄. a. i duplo velocit⁹ t̄m̄ne
 mouebit q̄. b. q̄ oē mobile d̄ ita velocit̄ mouēt sic aliq̄ p̄s ei⁹
 τ p̄cēt velocit̄le mot̄ ip̄i. mouebit ḡdu vt. 8. τ. b. t̄m̄ne ḡdu
 ut. 4. τ q̄ t̄m̄ spaciū p̄rāsibit p̄cise. a. ut. b. p̄z q̄ oēs latitu: ūifor-
 mit̄ diffōris cōrīdz ḡdu suo me: p̄ q̄o. ¶ Propreā segē q̄
 z. eq̄lic calida itēsue possēt i z. passa eq̄lis
 resistēcie eq̄les effect⁹ p̄ducere a. n̄s ē h̄ to-
 tā ph̄yaz; ab eq̄li p̄portōe pueniūt eq̄les ef-
 fect⁹ τ velocitatis τ a. n̄s pbat q̄. s̄i. a. vñum
 ūiformit̄ calidū ut. 4. p̄ totū τ. b. vñiformiter
 diffōris calidū ēminat̄z in extreō ītēsori
 ad ḡdu vt. 4. i remissori ad n̄ ḡdu t̄m. b. ē
 i dup⁹ min⁹ calidū q̄. a. q̄. p̄ positōz. b. ē cali-
 dū ut. z. τ t̄n̄. b. p̄t p̄ducē caliditatē ut. 4. i
 passu: τ. a. ut. 4. Ex ītēi segē h̄ 9. remissiū;
 velocit̄ ītēdit ītēsuz q̄ ītēsue remissiū p̄z q̄ calidū ūiforū dif-
 forme c̄ grad⁹ medi⁹ ē vt. 4. p̄t p̄ducē caliditatē vt. 8. q̄ p̄q̄

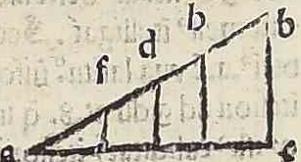

mot⁹ quant⁹ ad ei⁹ esse p̄mansiu⁹ t̄ quan⁹ ad ei⁹ eē successi⁹
C Nō 4: q̄ latitu⁹. uisori⁹ diffōris q̄: ad ei⁹ eē successi⁹ du-
 plicē acqrit: pōi ei acqri uisori⁹: etiā pōt acqri diffōris. vniſor-
 miē ad illū sensu; q̄ si in hora dēat. a. latitu⁹ uisori⁹ diffōris acq-
 ri ita q̄ medietas acgraſ i medietate horae t̄ alia i alia t̄ b⁹ b⁹:
 erūt alie t̄ alie oclusioes t̄ b⁹: d̄ prio art⁹. **C** Quā⁹ ad z⁹ po-
 no aliq̄s suppōes. **C** Prīa sit heclatitudes ſomaz p̄ figuraz
 geometicas rep̄tant̄ hāc suppōe aucto: p̄mittit. **C** Z⁹ suppō
 c̄libz ſanguliſica duo laſa ſecās p̄ eqlia ē ſubdupla ad z⁹ lat⁹:
 p̄ p. 4. ſey a euclidis qm̄ ſit ſangul⁹. a. b. c. t̄ liēa ſecās p̄ eqlia
 duo laſa ſit. d. e. dico q̄ liēa. d. e. ē ſubdupla
 ad liēaz. a. b. vñ ſicut. b. c. ad. b. e. ita ſe b̄z. a. c
 ad. a. d. ſic. a. b. ad. d. e. ſ. b. c. ē d̄nplū ad. b. e
 g. . a. b. eſt duplum ad. d. e. t̄ per consequens
 linea. etd. ſiue. d. e. ē ſubdupla ad lineaaz. a. b.
C Z⁹ ſuppoſitio eſt quodlibz palegramū ex
 linea medi⁹ gradus t̄ linea extensionis con-
 ſtitutum t̄ eſt equali triangulo per quem no-
 nobis repreſentat̄ latitu⁹. vniſorme diffōris
 cuius linea medi⁹ gradus ē latus min⁹ dati
 palegrami h̄ p̄ dato triangulo. a. b. c. t̄ linea
 medi⁹ gradus. d. e. t̄nū ſiat peralegramum
 conſtitutum ex predictis lineis. b. g. e. g. patz⁹
 ſuppoſitio notata in geometria. **C** Quarta
 ſuppoſitio triangulns. a. b. c. dat⁹ ē q̄drupl⁹
 ad triangulū ei⁹ parciāle ut hoc pateat ſit tria-
 gulns. a. b. c. t̄ liēa. e. d. q̄ diuidat p̄ eqlia. z⁹
 latera trianguli que ſint. a. c. t̄ b. c. Dico tu⁹ n̄c q̄ triangulns. a.
 b. c. eſt quadruplus ad triangulum eius parciālem qui eſt. d. e. c
 quod pateat reſoluēdo quadrilatez. a. b. d. c. in tres aglos illo:

extremuz intenſ⁹ eſt ut. 8. applicenſ t̄ aſſimulab̄ ſibi eum t̄ ſi
 viu⁹ uifore ut. 6. p̄ totū applicenſ paſſo nō pōt p̄ducere niſi cali-
 ditatē ut. 6. nulla agu⁹ mēta p̄t adduci p̄ hac pte. **C** Oppo⁹ b⁹
 p̄ p̄ oēs om̄is loquētes d̄ hac mā. t̄ etiā iōe. Arguit ſic t̄ vo-
 lo q̄. a. remittat motu ſu⁹ uisori⁹. a. c. ſ. d̄ ut. 4. i medietate b⁹
 horae uſq; ad nō gradū t̄ b⁹. itedat motu ſu⁹ i eadē medietate. a.
 c. ſ. d̄ p̄cile ad gradū duplū ad. c. q̄: poito ſeq̄t q̄. a. t̄. c. p̄cile
 tm̄ ſpacu⁹ t̄ alib⁹ but̄ quātu⁹ ſi 2̄ m̄ue mouerent̄. c. gradu qd̄ p̄ na;
 quātu⁹ q̄. b. acqrit de latitudie motus p̄ ſu⁹ intenſionē tm̄ p̄cile
 depdit. a. de latitudie p̄ reiſſō; lui mot⁹ ḡ: quanto magis p̄ in-
 tentione ſu⁹ motus. b. p̄transbit tautominus. a. per remiſſionem
 ſu⁹ motus p̄transbit ergo tantum p̄cīſe erit p̄transbit ſu⁹ ab
 a. t̄ b. ac ſi continue mouerentur. c. gradu velocitatis. **C** Pro
 bat̄. ſi ſi. c. eſet viu⁹ corpus vniſormiter diſformiter calidū
 cuius latitudo gracia exempli preſentaretur per trianguluz. a. b.
 c. t̄ in extremo eius intenſiori applicaretur a
 viu⁹ cprumpens: t̄ in extremo remiſſiori
 ſu⁹ contrarium ſecundū eandem ppozeoſ
 ita q̄ quantum corrumpens corrumpet d̄ b
 latitudine. a. b. c. in extremo remiſſiori tantum inroduceret de
 latitudinē ſi patet q̄ in fine act ūis latitudo. a. b. c. eſet vniſor-
 mis t̄ p̄cīſe eſet tante intenſionis quāte erat ante actionē iſto
 rū. **C** In hac q̄oē erūt. 4. articuli. primo euidecias p̄mittendo
 z⁹ diſtinctioes. 3⁹. ocloes de q̄ſito. 4⁹. diſcultates. **C** Quātm̄
 ad p̄mū nō q̄ latitu⁹. ē vniſorme diffōris cui⁹ medi⁹ gradus p̄
 tāta latitudiez excedit nō gradū p̄ quātaz latitudinez ipē medi⁹
 grad⁹ excedit ab intenſiori ſ. d̄ ſu⁹ eiusdē latitudinis. **C** Z⁹: nō q̄ ū
 ſimo ē poie⁹ d̄ latitudie uif. ſiſe diſtincti mot⁹ local⁹ viſ caliditatis
 qm̄ latitu⁹. mot⁹ localis nō b̄z eē p̄māſiu⁹ ſ. b̄ ſi latitudo calidit⁹
 tis. **C** Pro illo ſcđo notabili nō z⁹: q̄ al⁹ ē ſimo de latitudine

Manuscript page featuring astronomical diagrams and text. The page is filled with dense Latin text in two columns. Several diagrams are included: a large triangle at the top right with vertices labeled b, d, and f; a smaller triangle below it with vertices labeled g, e, and k; and a square at the bottom right with vertices labeled b, c, d, and e. A purple watermark 'BONAPART' is visible across the page.

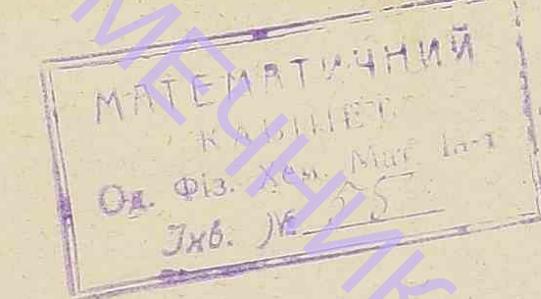

Ad hanc difficultatem rindet qd fm rei vitatez qd d^o sum^o nō ē
pcise z^o ad g^o dū me^m latitudis t nō excludit. H^z quō sic. 3. C^olo
itelligē. dico qd sic. Si latitu^m talis i extre^m intēsionī dnoiat sit
ut. 3. g^o d^o medi^m deno abit ut. 4. t sic fm dnoiatōz ē intelligēdu^m
t ut meli^m intelligat. Secunda qd difficultate qd sit intelligē cu^m
dici^m a. ē vna latitu^m. uniforme diffōrē caliditatis emata i extre^m
intēsionī ad g^o dū ut. 8. qd informat vnu submū uisōrē diffōrē sic tm
qd isti^m caliditatē intēsionī g^o d^o isomat vna pte subi qd ē dicta extre^m
mu intēsio t p^m corp^m illō to^m d^o tm atū i extre^m intēsionī ad g^o
dū ut. 8. eo qd p^m intēsio caliditatē ut. 8. isomat illō v^m d^oat illigē
qd i extre^m intēsionī tal subi sit caliditatē intēsionī ut. 8. t i pte eq^m
sit reissio caliditas t sic p^m d^o pte ad pte usq^m ad nō g^o dū. Et si
alio qd i suo d^oat intelligi. Ad qd difficultate breuitate rindet qd
p^m ē intelligē ita qd cū dici^m. a. ē uisōrē diffōrē capie^m tm i
extre^m suo intēsionī ad g^o dū ut. 8. d^oz dici qd caliditas ut. 8. forat. a
submū uisōrē diffōrē t caliditas malo^m intēsionī isofat ptes ei^m ex
treales t ptes reissioes ptes z^m se hñtes usq^m ad nō g^o dū t b^m
p^m cercor^m critica^m ad p^m mā difficultate: vñ b^m rei vitate nō ē d^o qd
extre^m intēsio. a. sit ut. 8. s^m qd tō latitu^m fm rei vitatez ē ut. 8. t fm
ei^m extre^m intēsio dnoiat ut. 8. Si ei^m mod^m eēt ver^m tūc qd licet
ille poss^m dici infinite caliditatē intēsine qd ille submū isinital ptes b^m
quātitatis qz qlib^m eēt intēsior illa certa data sine dñata lices
ptes v^m nō g^o dū eēnt min^m intēsio: dico tm qd z^m mō poss^m; b^m vito
tē t pbabili^m suscētar^m qd p^m n^m t rō videt^m eē i p^m p^m t^m qd si. a. fm
ei^m extre^m intēsio applicat alio^m passo b^m deitā p^m p^m tūc illat
qd pducet totā latitudiez vīc. 8. t p^m qd nulla ps v^m extre^m intē
si^m nec v^m me^m pōt b^m facē q^m r^m, t ob b^m: nō segl^m aliud icōnēies t
b^m b^m: eēt alio d^o ad p^m mā difficultate. 3^m difficultas ē v^m sic
dici^m latitu^m. uisōrē diffōrē cornd; suo g^o dū me^m: sic d^o ē d^o la
titudie uisōrē v^m latitu^m. uisōrē corndear suo g^o dū me^m aut nō

9

Ad ista difficultatez respondetur qd sic. vnde sicut du^m mobile
mouet quo ad ptes subiecti: qd qlib^m ps ei^m moueat ut veloci
ter s^m tō tu^m t eō dū alio^m ē uisōrē calidū: qlib^m ps ē ita intēsue
calida sicut totū: qd ei^m latitu^m rep̄ntat p alegramen: eō ocs par
tes linee intēsionī sunt eq^mles. t ē dicere qd talis latitudo cornd;
suo gradui medio g^m qd ille. Quarta difficultas ē an intō
mitas alio^m attēde^m sit pēs latitudiez qd latitatis acq^ms in circie
ad tps:z nō considerato subō: hec difficultas nō nisi facilis: t ut pa
teat qd ipa qrat. sint. a. t. b. duo pedalia qd p hora dēant alfaris
vñs sumū caliditatis: t acqrat in hora gradū sumū caliditatis:
sic tm qd i p^m meditate. a. acqrat p totā iui medietatē: medie a/
tē to^m latitudis t i alia medietate alia medietatē toci^m latitudis
caliditatis: ita qd i sie bore. a. ē sumū calidū. b. i ei^m medietate ee
qrat totā latitudiez caliditatis i p^m medietate bore t i z^m acqui
rat sibi to^m p alia medietatē: t tūc ppoita difficultas qrit an. o.
t. b. eq^m velocitē alferit an nc. Ad hāc difficultatē rindet eos
mo qd dixi i qōib^m sup tractatu de pporccib^m t b^m: in qē qd qrit
pēs qd attēde^m sit velocitas alio^m. Quinta difficultas ē an
qlib^m latitu^m: sine uisōrē sine uisōrē difficultis difficultis
corndeat suo g^o dū me^m. Ad hāc difficultatē rindet qd eis ir
regularitas deducē ē ad regularitatez ut d^o c^m. 12. sedi euclidis
t ei^m omētator Capān^m p b^m: dico qd scz p^m idagēd^m ē g^o d^o
medi^m p^m gialis latitudis vel p^m gialū t p b^m: deuenire in agnōez
gradus medi^m toci^m latitudinis.

Explicit qd es sup tractatu de latitudib^m so
m p mgm Iohānis Horen dein i te per
ventracū doctorē artū mgm Blasii d per
ma d pelicāis. Impse P adue Dic:men
se t anno supradictis. In leudē dei st:ni.

170

НУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Книга відкрита
в наукову бібліотеку
Інститута фізики
Університету
Бретонської
Скандінавської
Американської
Держави

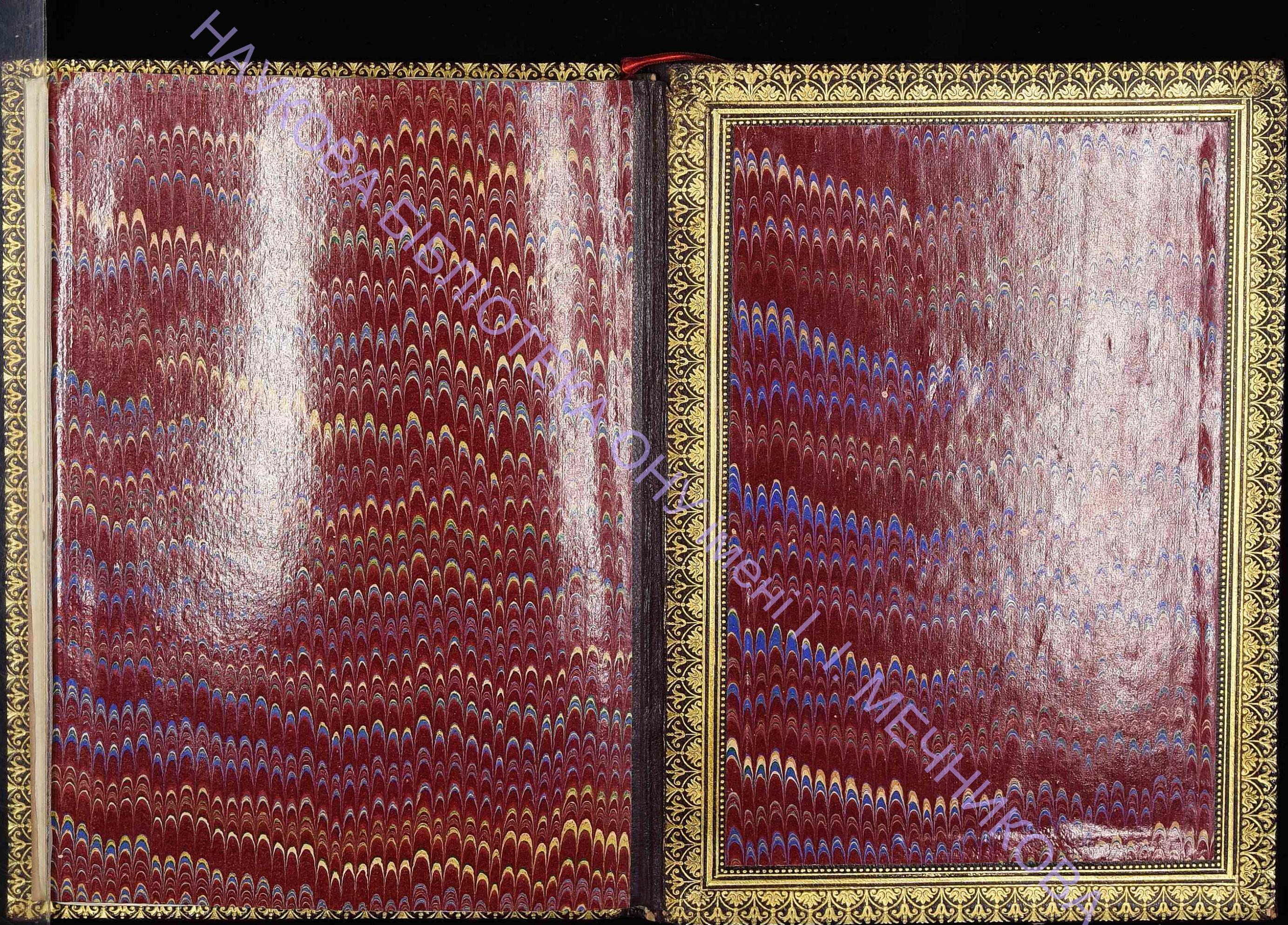
25.6.82

НУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕХАНІКОВА

105

106

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОДУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА